

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

Національної школи

суддів України

А. В. Костенко

“ 23 ” вересня 2014 р.

ПРОГРАМА

Національної школи суддів України

**з підготовки суддів–викладачів на методологічному семінарі на тему:
“Написання судових рішень у кримінальному і цивільному судочинстві”,
організованому спільно та за підтримки Координатора проектів ОБСЄ в
Україні в рамках проекту “Зміцнення спроможності суддів щодо написання
судових рішень”**

29 вересня – 01 жовтня 2014 року

Понеділок, 29 вересня 2014 року

09:00–09:30 Реєстрація учасників.

09:30–09:40 Відкриття семінару. Вступне слово. Представлення суддів-тренерів.
*Костенко Анатолій Васильович – проректор з підготовки кадрів для
судових органів Національної школи суддів України, суддя Верховного
Суду України у відставці, заслужений юрист України*
*Ступницька Наталія Анатоліївна – національний менеджер проектів
Координатора проектів ОБСЄ в Україні*

**09:40–10:00 Мета та основні завдання семінару. Представлення учасників.
Очікування учасників семінару.**
Доповідач: *Кузьменко Валентина Павлівна, головний науковий
співробітник відділу наукових досліджень проблем судочинства та його
удосконалення Національної школи суддів України, суддя Верховного
Суду України у відставці, заслужений юрист України*

10:00–17:00 **Модуль I. Загальні підходи до написання судових рішень.**

Група розробників навчального модуля:

Бахарєва Ганна Миколаївна – старший науковий співробітник відділу наукових досліджень проблем судочинства та його удосконалення Національної школи суддів України

Кузьменко Валентина Павлівна – головний науковий співробітник відділу наукових досліджень проблем судочинства та його удосконалення Національної школи суддів України, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист України

Олійник Алла Сергіївна – суддя Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, кандидат юридичних наук

Плахотнюк Катерина Григорівна – суддя Голосіївського районного суду міста Києва

Семенюк Вікторія Миколаївна – головний науковий співробітник відділу вивчення міжнародного досвіду організації діяльності судів Національної школи суддів України

Сліпченко Олександр Іванович – суддя Апеляційного суду Київської області, кандидат юридичних наук

Стефанів Надія Степанівна – суддя Апеляційного суду Івано–Франківської області

Ступницька Наталія Анатоліївна – національний менеджер проектів Координатора проектів ОБСЄ в Україні

Фазикош Ганна Василівна – суддя Апеляційного суду Закарпатської області, кандидат юридичних наук

10:00–10:10 **Виступ суддів-тренерів (загальний огляд теми, мета навчального модуля).**

Доповідачі: *Фазикош Ганна Василівна* – суддя Апеляційного суду Закарпатської області, кандидат юридичних наук

10:10–10:30 **Сутність, поняття, цілі та адресати судового рішення як акта реалізації легітимної судової влади (міні-лекція).**

Доповідачі: *Фазикош Ганна Василівна* – суддя Апеляційного суду Закарпатської області, кандидат юридичних наук

10:30–10:45 **Модерована дискусія.**

Модератори: *Фазикош Ганна Василівна* – суддя Апеляційного суду Закарпатської області, кандидат юридичних наук

Сліпченко Олександр Іванович – суддя Апеляційного суду Київської області, кандидат юридичних наук

- 10:45–11:05 **Судове рішення як процесуальний документ та як компонент судової процедури (міні-лекція).**
Доповідач: *Фазикош Ганна Василівна* – суддя Апеляційного суду Закарпатської області, кандидат юридичних наук
- 11:05–11:20 *Перерва*
- 11:20–11:35 **Дискусія.**
Модератор: *Фазикош Ганна Василівна* – суддя Апеляційного суду Закарпатської області, кандидат юридичних наук
- 11:35–11:55 **Якісні характеристики судового рішення та їх основні критерії. Вимоги, яким має відповідати судове рішення (міні-лекція).**
Доповідачі: *Фазикош Ганна Василівна* – суддя Апеляційного суду Закарпатської області, кандидат юридичних наук
Бахарєва Ганна Миколаївна – старший науковий співробітник відділу наукових досліджень проблем судочинства та його удосконалення Національної школи суддів України
- 11:55–12:15 **Аналіз вибраних судових рішень крізь призму критеріїв їх якості (по кожній категорії справ – кримінальні та цивільні справи).**
Фасилітатори: *Сліпченко Олександр Іванович* – суддя Апеляційного суду Київської області, кандидат юридичних наук
Кузьменко Валентина Павлівна - головний науковий співробітник відділу наукових досліджень проблем судочинства та його удосконалення Національної школи суддів України, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист України
Олійник Алла Сергіївна – суддя Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, кандидат юридичних наук
Ткачук Олег Степанович – суддя Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, кандидат юридичних наук
- 12:15–12:30 **Доповіді малих груп. Обговорення доповідей, дискусія.**
Модератори: *Фазикош Ганна Василівна* – суддя Апеляційного суду Закарпатської області, кандидат юридичних наук
Бахарєва Ганна Миколаївна – старший науковий співробітник відділу наукових досліджень проблем судочинства та його удосконалення Національної школи суддів України
- 12:30–13:00 **Міжнародні стандарти, що регламентують забезпечення законності, обґрунтованості та справедливості судових рішень (міні – лекція/оглядова доповідь).**
Доповідач: *Ступницька Наталія Анатоліївна* – національний менеджер проектів Координатора проектів ОБСЄ в Україні
- 13:00–14:00 *Перерва*
- 14:00–14:40 **Робота в малих групах.**
Фасилітатори: *Сліпченко Олександр Іванович* – суддя Апеляційного суду Київської області, кандидат юридичних наук

Плахотнюк Катерина Григорівна – суддя Голосіївського районного суду міста Києва -

Олійник Алла Сергіївна – суддя Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, кандидат юридичних наук

Стефанів Надія Степанівна – суддя Апеляційного суду Івано-Франківської області

14:40–15:00 **Доповіді малих груп. Пленарне обговорення доповідей та модерована дискусія.**

Модератор: *Ступницька Наталія Анатоліївна – національний менеджер проектів Координатора проектів ОБСЄ в Україні*

15:00–15:20 **Підготовка до написання судового рішення, процес написання, методи та способи його оптимізації (міні-лекція).**

Доповідачі: *Плахотнюк Катерина Григорівна – суддя Голосіївського районного суду міста Києва*

Олійник Алла Сергіївна – суддя Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, кандидат юридичних наук

15:20–15:35 *Перерва*

15:35–15:55 **Мотивування та обґрунтування судового рішення як особлива діяльність суду під час написання судового рішення (міні-лекція).**

Доповідачі: *Сліпченко Олександр Іванович – суддя Апеляційного суду Київської області, кандидат юридичних наук*

Олійник Алла Сергіївна – суддя Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, кандидат юридичних наук

15:55–16:15 **Робота в малих групах.**

Фасилітатори: *Фролов Максим Олександрович – суддя Голосіївського районного суду міста Києва, кандидат юридичних наук*

Стефанів Надія Степанівна – суддя Апеляційного суду Івано-Франківської області

Кузьменко Валентина Павлівна – головний науковий співробітник відділу наукових досліджень проблем судочинства та його удосконалення Національної школи суддів України, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист України

Плахотнюк Катерина Григорівна – суддя Голосіївського районного суду міста Києва

16:15–16:30 **Обговорення результатів роботи в малих групах.**

Модератори: *Сліпченко Олександр Іванович – суддя Апеляційного суду Київської області, кандидат юридичних наук*

Олійник Алла Сергіївна – суддя Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, кандидат юридичних наук

16:30–17:00 **Підбиття підсумків Модуля I (першого дня семінару)**

Модератор: *Фазикош Ганна Василівна – суддя Апеляційного суду Закарпатської області, кандидат юридичних наук*

Вівторок, 30 вересня 2014 року

09:30–17:10 **Модуль II. Судове рішення у цивільному процесі.**

Група розробників навчального модуля:

Бахарєва Ганна Миколаївна – старший науковий співробітник відділу наукових досліджень проблем судочинства та його удосконалення Національної школи суддів України

Олійник Алла Сергіївна – суддя Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, кандидат юридичних наук

Плахотнюк Катерина Григорівна – суддя Голосіївського районного суду міста Києва

Сліпченко Олександр Іванович – суддя Апеляційного суду Київської області, кандидат юридичних наук

Семенюк Вікторія Миколаївна – головний науковий співробітник відділу вивчення міжнародного досвіду організації діяльності судів Національної школи суддів України

Ткачук Олег Степанович – суддя Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, кандидат юридичних наук

Фазикош Ганна Василівна – суддя Апеляційного суду Закарпатської області, кандидат юридичних наук

09:30-9:40 **Мета навчального модуля. Загальний огляд теми.**

Модератори: *Фазикош Ганна Василівна – суддя Апеляційного суду Закарпатської області, кандидат юридичних наук*

09:40-10:00 **Класифікація судових рішень в цивільному судочинстві, характеристика основних видів судових рішень (міні-лекція).**

Доповідачі: *Фазикош Ганна Василівна – суддя Апеляційного суду Закарпатської області, кандидат юридичних наук*

10:00–10:30 **Модерована дискусія.**

Модератори: *Фазикош Ганна Василівна – суддя Апеляційного суду Закарпатської області, кандидат юридичних наук*

10:30–11:00 **Структура та зміст рішення суду в цивільному процесі (міні-лекція).**

Доповідач: *Олійник Алла Сергіївна – суддя Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, кандидат юридичних наук*

11:00 –11:15 *Перерва*

11:15 –11:35 **Аналіз судового рішення щодо дотримання його структури (робота в малих групах).**

Фасилітатори: *Ткачук Олег Степанович* – суддя Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, кандидат юридичних наук

Бахарєва Ганна Миколаївна – старший науковий співробітник відділу наукових досліджень проблем судочинства та його удосконалення Національної школи суддів України

Плахотнюк Катерина Григорівна – суддя Голосіївського районного суду міста Києва

Фролов Максим Олександрович – суддя Голосіївського районного суду міста Києва, кандидат юридичних наук

11:35–11:55 **Доповіді малих груп. Обговорення доповідей малих груп та модеррована дискусія .**

Модератори: *Олійник Алла Сергіївна* – суддя Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, кандидат юридичних наук

11:55–12:15 **Заочне рішення суду та його особливості (міні-лекція).**

Доповідач: *Сліпченко Олександр Іванович* – суддя Апеляційного суду Київської області, кандидат юридичних наук

12:15–12:25 **Дискусія. Питання-відповіді.**

Модератори: *Сліпченко Олександр Іванович* – суддя Апеляційного суду Київської області, кандидат юридичних наук

Фазикош Ганна Василівна – суддя Апеляційного суду Закарпатської області, кандидат юридичних наук

12:25–12:45 **Судовий наказ як різновид судового рішення (міні-лекція).**

Доповідач: *Сліпченко Олександр Іванович* – суддя Апеляційного суду Київської області, кандидат юридичних наук

12:45–13:00 **Модерована дискусія (питання – відповіді).**

Модератор: *Сліпченко Олександр Іванович* – суддя Апеляційного суду Київської області, кандидат юридичних наук

13:00–14:00 *Перерва*

14:00–14:20 **Структура, зміст та форми процесуально-документального оформлення ухвал суду в цивільному процесі. Особливості окремих ухвал (міні-лекція).**

Доповідачі: *Фазикош Ганна Василівна* – суддя Апеляційного суду Закарпатської області, кандидат юридичних наук

14:20–15:10 **Робота в малих групах. Представлення результатів та їх обговорення.**

Фасилітатори: *Бахарєва Ганна Миколаївна* – старший науковий співробітник відділу наукових досліджень проблем судочинства та його удосконалення Національної школи суддів України

Ткачук Олег Степанович – суддя Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, кандидат юридичних наук

Плахотнюк Катерина Григорівна – суддя Голосіївського районного суду міста Києва

Олійник Алла Сергіївна – суддя Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, кандидат юридичних наук

15:10–15:25 *Перерва*

15:25–15:45 **Додаткове рішення, роз'яснення судового рішення, виправлення наявних у ньому описок та арифметичних помилок (міні-лекція).**

Доповідач: *Плахотнюк Катерина Григорівна* – суддя Голосіївського районного суду міста Києва

Стефанів Надія Степанівна – суддя Апеляційного суду Івано-Франківської області

15:45–16:30 **Робота в малих групах. Вирішення ситуативних завдань/ситуаційні дослідження (запитання-відповіді).**

Модератори: *Плахотнюк Катерина Григорівна* – суддя Голосіївського районного суду міста Києва

Стефанів Надія Степанівна – суддя Апеляційного суду Івано-Франківської області

16:30–17:10 **Підбиття підсумків Модуля II (другого дня семінару).**

Модератор: *Сліпченко Олександр Іванович* – суддя Апеляційного суду Київської області, кандидат юридичних наук

Середа, 1 жовтня 2014 року

09:30–17:30 **Модуль III. Судове рішення у кримінальному процесі.**

Група розробників навчального модуля:

Земляной Василь Васильович – головний науковий співробітник відділу науково-методичного забезпечення діяльності ВККСУ, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист України

Кузьменко Валентина Павлівна – головний науковий співробітник відділу наукових досліджень проблем судочинства та його удосконалення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист України

Первушина Олена Сергіївна – голова Голосіївського районного суду міста Києва

Стефанів Надія Степанівна – суддя Апеляційного суду Івано-Франківської області

Ткачук Олег Степанович – суддя Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ, кандидат юридичних наук

Фролов Максим Олександрович – суддя Голосіївського районного суду міста Києва, кандидат юридичних наук

Шановалова Ольга Анатоліївна – викладач Національної школи суддів України, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист України, кандидат юридичних наук

09:30–09:40 **Мета навчального модуля. Загальний огляд теми.**

Модератор: **Шановалова Ольга Анатоліївна** – викладач Національної школи суддів України, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист АР Крим, кандидат юридичних наук

09:40–10:00 **Види судових рішень у кримінальному процесі, їх характеристика та порядок ухвалення (міні-лекція).**

Доповідач: **Шановалова Ольга Анатоліївна** – викладач Національної школи суддів України, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист АР Крим, кандидат юридичних наук

10:00–10:40 **Структура та зміст обвинувального і виправдувального вироків, особливості їх викладення. Окрема думка судді (міні-лекція).**

Доповідач: **Стефанів Надія Степанівна** – суддя Апеляційного суду Івано-Франківської області

10:40–10:55 *Перерва*

10:55–11:50 **Робота в малих групах.**

Фасилітатори: **Фролов Максим Олександрович** – суддя Голосіївського районного суду м. Києва, кандидат юридичних наук

Первушина Олена Сергіївна – голова Голосіївського районного суду міста Києва

Земляной Василь Васильович – головний науковий співробітник відділу науково-методичного забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист України

Шановалова Ольга Анатоліївна – викладач Національної школи суддів України, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист АР Крим, кандидат юридичних наук

11:50–12:30 **Ознайомлення з проектами вироків, підготовлених групами. Обговорення результатів роботи в малих групах.**

Модератор: **Стефанів Надія Степанівна** – суддя Апеляційного суду Івано-Франківської області

12:30–12:50 **Зміст та процесуальне оформлення ухвали суду (міні – лекція).**

Доповідачі: **Стефанів Надія Степанівна** – суддя Апеляційного суду Івано-Франківської області

12:50–13:00 **Демонстрація відеоролику. Практичне завдання.**

Модератор: **Стефанів Надія Степанівна** – суддя Апеляційного суду Івано-Франківської області

13:00–14:00 *Перерва*

- 14:00–14:20 **Робота в малих групах. Представлення результатів та їх обговорення.**
Фасилітатори: *Ткачук Олег Степанович* – суддя Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ
Земляной Василь Васильович – головний науковий співробітник відділу науково–методичного забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист України
Фролов Максим Олександрович – суддя Голосіївського районного суду міста Києва, кандидат юридичних наук
Первушина Олена Сергіївна – голова Голосіївського районного суду міста Києва
- 14:20–14:40 **Ухвала слідчого судді як особлива форма судового рішення (міні-лекція).**
Доповідачі: *Первушина Олена Сергіївна* – голова Голосіївського районного суду міста Києва
Фролов Максим Олександрович – суддя Голосіївського районного суду міста Києва, кандидат юридичних наук
- 14:40–15:20 **Робота в малих групах.**
Фасилітатори: *Ткачук Олег Степанович* – суддя Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ, кандидат юридичних наук
Земляной Василь Васильович – головний науковий співробітник відділу науково–методичного забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист України
Шапвалова Ольга Анатоліївна – викладач Національної школи суддів України, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист АР Крим, кандидат юридичних наук
Стефанів Надія Степанівна – суддя Апеляційного суду Івано–Франківської області
- 15:20–15:35 *Перерва*
- 15:35–16:00 **Обговорення представлених результатів.**
Модератори: *Первушина Олена Сергіївна* – голова Голосіївського районного суду міста Києва
Фролов Максим Олександрович – суддя Голосіївського районного суду міста Києва, кандидат юридичних наук
- 16:00–16:20 **Роз’яснення рішення, виправлення описок і арифметичних помилок. Питання, що вирішуються судом при виконанні вироку (міні-лекція).**
Доповідач: *Земляной Василь Васильович* – головний науковий співробітник відділу науково–методичного забезпечення діяльності

Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист України

16:20–16:40 **Ситуативні завдання (запитання–відповіді).**

Модератор: ***Земляной Василь Васильович** – головний науковий співробітник відділу науково-методичного забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист України*

16:40–17:10 **Підбиття підсумків Модуля III (третього дня семінару).**

Модератор: ***Стефанів Надія Степанівна** – суддя Апеляційного суду Івано-Франківської області*

17:10–17:30 **Підбиття підсумків навчального курсу.**

Закриття семінару.

Вручення сертифікатів Національної школи суддів України.

Модератори:

***Костенко Анатолій Васильович** – проректор з підготовки кадрів для судових органів Національної школи суддів України, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист України*

***Ступницька Наталія Анатоліївна** – національний менеджер проектів Координатора проектів ОБСЄ в Україні*

ПОГОДЖЕНО

**Начальник відділу підготовки суддів
та працівників апаратів судів**

О.А. Подоляк

“ 22 ” вересня 2014 р.